

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Кж 1 По2 7/12
Дана 29. марта 2013. године
БЕОГРАД

1/1
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
31. 05. 2013
ПРИМЉЕНО

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија: Синише Важића - председника већа, судија Соње Манојловић, мр Сретка Јанковића, Омера Хациомеровића и др Миодрага Мајића - чланова већа, уз учешће судијског сарадника Мирјане Новић - записничара, у кривичном поступку против **оптуженог Вукшић Зорана и др**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ у саизвршилаштву у вези са чланом 22 КЗЈ, одлучујући о жалбама Тужиоца за ратне злочине, оптуженог Стригић Слободана, браниоца оптуженог Вукшић Зорана, адвоката Драгана Плазанића, бранилаца оптуженог Стригић Слободана, адвоката Калањ Ђорђа и Вигњевећ Владимира, браниоца оптуженог Хрњак Бранка, адвоката Бјелетић Радмиле и браниоца оптуженог Бертић Велимира, адвоката Перковић Мирослава, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине, К. По2 45/2010 од 19.06.2012. године, након седнице већа одржане дана 28. и 29. 03.2013. године, у присуству Тужиоца за ратне злочине Веселина Мрдака, оптужених Вукшић Зорана, Хрњак Бранка и Бертић Велимира, бранилаца - адвоката Драгана Плазанића, адвоката Радмиле Бјелетић и адвоката Перковић Мирослава, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

I

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе Тужиоца за ратне злочине у односу на оптуженог Бертић Велимира и браниоца оптуженог Бертић Велимира, адвоката Перковић Мирослава, па се пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К. По2 45/2010 од 19.06.2012. године у односу на **оптуженог Бертић Велимира ПОТВРЂУЈЕ**.

II

УВАЖАВАЊЕМ ЖАЛБИ оптуженог Стригић Слободана, браниоца оптуженог Вукшић Зорана, адвоката Драгана Плазанића, бранилаца оптуженог

Стригић Слободана, адвоката Калањ Ђорђа и Вигњевић Владимира и браниоца оптуженог Хрњак Бранка, адвоката Бјелетић Радмиле, **УКИДА СЕ** пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине, К.По2 бр.45/2010 од 19.06.2012. године, у делу који се односи на оптуженог Вукшић Зорана, оптуженог Стригић Слободана и оптуженог Хрњак Бранка, па се предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К. По2 45/2010 од 19.06.2012. године, оптужени Вукшић Зоран, Стригић Слободан и Хрњак Бранко оглашени су кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ у саизвршилаштву у вези са чланом 22 КЗЈ, а оптужени Бертић Велимир због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ, па је суд оптуженог Вукшић Зорана осудио на казну затвора у трајању од 20 (двадесет) година, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору почев од 24.12.2009. до 09.02.2012. године, оптуженог Стригић Слободана на казну затвора у трајању од 10 (десет) година, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору, почев од 24.12.2009. до 12.02.2010. године, оптуженог Хрњак Бранка на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору почев од 24.12.2009. до 14.05.2010. године и оптуженог Бертић Велимира на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) месеци, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору почев од 24.12.2009. године до 14.05.2010. године. На основу одредбе члана 264 став 2 у вези са чланом 262 став 2 ЗКП, обавезани су оптужени да накнаде трошкове кривичног поступка о чијој ће висини суд одлучити накнадно, посебним решењем. Применом одредбе члана 258 став 4 ЗКП, оштећени [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] су упућени да свој имовинско-правни захтев остваре у парници.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили:

- Тужилац за ратне злочине, због одлуке о кривичним санкцијама у односу на оптужене Стригић Слободана, Хрњак Бранка и Бертић Велимира, са предлогом да другостепени суд преиначи ожалбену пресуду тако што ће у односу на те оптужене одмерити казне затвора у дужем временском трајању;

- оптужени Стригић Слободан, не наводећи законски основ због ког побија првостепену пресуду;

2/1

- бранилац оптуженог Вукшић Зорана, адвокат Драган Плазинић, из свих законом прописаних разлога, са предлогом да другостепени суд поднету жалбу уважи, а ожалбену пресуду преиначи, те оптуженог Вукшића ослободи од оптужбе или да првостепену пресуду укине, а предмет врати на поновни поступак;

- браниоци оптуженог Стригић Слободана, адвокат Калањ Ђорђе и адвокат Вигњевић Владимир, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да другостепени суд укине ожалбену пресуду у делу којим је оптужени Стригић оглашен кривим, предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да је преиначи тако што ће оптуженог ослободити од оптужбе;

- бранилац оптуженог Хрњак Бранка, адвокат Бјелетић Радмила, због одлуке о кривичној санкцији и о другим одлукама, са предлогом да другостепени суд преиначи првостепену пресуду у односу на оптуженог Хрњак Бранка, тако што ће му изрећи блажу казну или предмет вратити првостепеном суду на поновно одлучивање;

- бранилац оптуженог Бертић Велимира, адвокат Перковић Мирослав, због апсолутно битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да другостепени суд уважи жалбу, укине првостепену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или да је преиначи тако што ће оптуженог Бертића ослободити од кривичне одговорности или да донесе одбијајућу, односно ослобађајућу пресуду у односу на оптуженог Бертић Велимира.

Тужилац за ратне злочине је у поднесцима Ктрз. бр.5/09 од 18.10.2012. и 30.10.2012. године поднео суду одговоре на поднете жалбе, са предлогом да другостепени суд поднете жалбе одбије као неосноване.

Тужилац за ратне злочине је у поднеску Ктрз.бр.5/09 од 28.11.2012. године предложио да другостепени суд поднете жалбе оптуженог и бранилаца оптужених одбије као неосноване, а из разлога који су наведени у одговорима на жалбе оптужених.

Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, одржао је седницу већа у присуству Тужиоца за ратне злочине, оптужених Вукшић Зорана, Хрњак Бранка, Бертић Велимира и браниоца оптужених - адвоката Плазинић Драгана, адвоката Перковић Мирослава и адвоката Радмиле Бјелетић, на којој је размотрио списе, па је након разматрања навода и предлога из жалби, те мишљења Тужиоца за ратне злочине и објашњења навода жалби који су, како

Тужилац за ратне злочине, тако и браниоци и оптужени дали на јавној седници већа, након што је првостепену пресуду испитао у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у жалбама, на основу одредбе члана 455 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Неосновано се пре свега жалбом браниоца оптуженог Бертић Велимира истиче да је предметном пресудом грубо повређено начело правне сигурности оптуженог у кривичном поступку тако што су у поступку као докази коришћене копије државно-одвјетничког и судског списка Жупанијског државног одвјетништва и Жупанијског суда у Осијеку, те да нема спомена о Закону о међусобном пружању правне помоћи у грађанским и кривичним стварима. По оцени Апелационог суда у Београду, овакав став одбране се не може прихватити, тим пре што се у конкретном случају не ради о уступању предмета, односно гоњења, јер је Тужилаштво за ратне злочине на основу Споразума са Државним одвјетништвом Републике Хрватске преузело само оверене копије доказног материјала из предмета Жупанијског државног одвјетништва у Осијеку, тачније Жупанијског суда у Осијеку, те се наведени доказни материјал третирао као сазнање о могућем извршењу кривичног дела. Такође, наведеним уговором, а ни међународним конвенцијама, није искључено вођење паралелног поступка против истих лица у вези истих догађаја у две државе, изузев уколико у једној од држава поступак није правноснажно окончан ослобађајућом или одбијајућом пресудом, односно решењем о обустави поступка, а при чему надлежни правосудни орган у једној држави није везан чињеничним стањем, а ни правном квалификацијом у другој држави. С тим у вези жалбени наводи браниоца оптуженог Бертића да су надлежни правосудни органи у Републици Хрватској против једног броја лица, а у вези једног броја догађаја, преквалификовали оптужбу за ратни злочин у кривично дело оружане побуне, оцењени као неосновани и без утицаја на правилност првостепене пресуде у односу на овог оптуженог.

Апелациони суд у Београду је мишљења да изостављање из увода пресуде чињенице да ли је пресуда донета једногласно или већином гласова у смислу одредбе члана 428 став 2 ЗКП, на шта бранилац у жалби указује као битну повреду одредаба кривичног поступка, не представља апсолутно битну повреду одредаба кривичног поступка, због кога би се првостепена пресуда укинула, нити повреду која би евентуално онемогућила испитивање њене ваљаности.

Апелациони суд у Београду је имао у виду и жалбене наводе браниоца оптуженог Бертића да је првостепени суд био дужан да наведе у пресуди на основу којих околности и прелазних законских одредби је поступао даље по ЗКП који је донет 15. јануара 2012. године, те да наведено представља одлучну чињеницу, али је такве наводе овај суд оценио као неосноване, с обзиром на то да првостепени суд примењује закон који важи у време извођења процесних радњи, те је према стању у списима првостепени суд управо применио ЗКП који

прибегавање физичкој сили уз коришћење како палица, смотуљака жице, пиштоља, а при околностима које су биле у предметном периоду, на несумњив начин говори да се у конкретном случају ради о нечовечном поступању, као и повређивању телесног интегритета од стране оптуженог Бертића. Код нечовечног поступања постоји блажи степен телесне или душевне патње од оног који постоји код мучења, али се вређа његово достојанство, а радње које се окривљеном Бертићу стављају на терет на несумњив начин представљају радње овог кривичног дела и управо представљају нечовечно поступање, када се имају у виду појединачно наношење таквих повреда и нечовечно поступање у односу на оштећене.

Неосновано се жалбама браниоца оптуженог Бертића и Тужиоца за ратне злочине првостепена пресуда побија због одлуке о казни, с обзиром на то да је по оцени овог суда правилно првостепени суд ценио олакшавајуће околности на страни оптуженог - чињенице да је оптужени ожењен, породичан човек, отац троје деце, запослен, неосуђиван, те такве чињенице ценио као особито олакшавајуће околности. И по оцени овог суда, а имајући у виду јасне и аргументоване разлоге првостепеног суда, везано за утврђене објективне чињенице, везане за оптуженог Бертић Велимира, које су ближе описане у изреци првостепене пресуде под тачком III изреке пресуде, наведене олакшавајуће околности у вези са чињеницом да је оптужени у тренутку извршења био на граници млађег пунолетног лица и да је имао 22 године, као и протек времена, те да до дана пресуђења није вршио нова кривична дела, првостепени суд је правилно ценио као особито олакшавајуће околности, те оптуженог осудио на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци. У прилог томе да је казна адекватна и сразмерна тежини учињеног кривичног дела иде и то што на страни оптуженог отежавајућих околности није било, те је одлука у делу којом је оптуженог Бертић осуђен на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци по оцени овог суда правилна и на закону заснована.

Међутим, разматрајући жалбене наводе оптуженог Стригић Слободана, те бранилаца оптужених - адвоката Плазинић Драгана, Калањ Ђорђа и Бјелетић Радмиле, Апелациони суд у Београду је мишљења да се основано жалбама указује на постојање битне повреде одредаба кривичног поступка, која се огледа у томе што нема разлога о одлучним чињеницама, они који су дати су нејасни, што је и последица погрешно утврђеног чињеничног стања, из ког разлога се у односу на оптужене Вукшић Зорана, Стригић Слободана и Хрњак Бранка првостепена пресуда не може ни испитати.

Наиме, првостепени суд везано за критични догађај дана 17.10.1991. године, који се односи на убиство породице Чичак, чињенично стање заснива на одбрани оптуженог Хрњака, али по оцени овог суда, не даје довољне разлоге зашто прихвата његову измењену одбрану. Првостепени суд на страни 51 наводи да је суд измењену одбрану оптуженог Хрњака у делу у коме је навео како су лица извођена и улогу свих учесника прихватио, иако се иста разликује од

одбр
мест
скла
опту
дове
којит

опту:
Хрњ:
убис:
под 1
дана
кући,
испр:
је т:
првос
виду
одбра

несаг:
првос
за чип
мишл:
сведо:
крити:
код по
Чичак
код по
ценио
оптуж:
догађа:
смысле:
датим
одбран

анализ:
убијени:
сагласн:
закључ:
пронађ:
Мацара:
пуцао :

одбране коју је изнео у претходном поступку, у којој је негирао да је одлазио на место извршења убиства, зато што је одбрана оптуженог дата на претресу у складу са другим изведеним доказима, те да суд налази да нема разлога да оптужени износи неистине у измењеној одбрани, јер би измењеном одбраном довео себе у неповољнији положај, али првостепени суд пропушта да прецизира којим то изведеним доказима је наведена одбрана оптуженог Хрњака потврђена.

Такође, првостепени суд везано за критични догађај и за измену одбране оптуженог Хрњака на страни 32 наводи да је разлику у одбрани коју је оптужени Хрњак изнео код истражног судије, која се односи на то ко је и како извршио убиство породице [REDACTED], навео да је оптужени исказ код истражног судије дао под притиском јер му је претио оптужени Зоран Вукшић „када су критичног дана 1991. године сели у „Ладу ниву“ и када су кренули код оптуженог Маџараца кући, када му је оптужени Вукшић рекао да о овом догађају не сме ником да исприча или ће страдати он и његова породица, а и даље је под страхом иако га је тада последњи пут видео“. Међутим, овакву одбрану и чињеницу првостепени суд не анализира, нити је приликом оцене такве одбране имао у виду да је наведена претња дата непосредно након извршеног дела, а да је прву одбрану износио након доста година од извршеног кривичног дела.

По оцени Апелационог суда у Београду, у конкретном случају постоји несагласност између материјалних доказа и одбране оптуженог Хрњака, коју првостепени суд прихвата и на којој заправо и заснива чињенично стање везано за чињенични опис под тачком II изреке пресуде. Апелациони суд у Београду је мишљења да првостепени суд приликом доношења одлуке није ценио исказе сведока, нити је утврдио да ли је оптужени Хрњак предметних дана, као и критичног јутра 17.10.1991. године био са оптуженима Вукшићем и Маџарцем код породице [REDACTED], на које околности су саслушавани сведоци, како [REDACTED], тако и Бошко Ђурковић, који су тврдили да је и оптужени Хрњак одлазио код породице [REDACTED] пре критичног догађаја. С тим у вези, првостепени суд није ценио дату одбрану оптуженог Хрњака Бранка у делу где је навео да је са оптуженим Вукшићем кренуо случајно и то по његовом позиву, непосредно пре догађаја, те да тог критичног јутра није одлазио у кућу породице [REDACTED]. У том смислу првостепени суд је морао да доведе у везу такву одбрану оптуженог са датим исказима сведока који се у битноме разликују, а све како би испитао дату одбрану и чињенично стање везано за критични догађај.

Апелациони суд у Београду је такође мишљења да првостепени суд није анализирао исказ оптуженог Хрњака у делу у ком описује на који начин и где су убијени оштећени породице [REDACTED], с обзиром на то да дата одбрана није у сагласности са фотодокументацијом која се налази у списима и из које се може закључити да су покојни [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] пронађени на једном месту, а оптужени Хрњак је у својој одбрани навео „да су Маџарац и Вукшић отишли десетак метара од комбија и да је тада Вукшић пуцао у тог четвртог“. Наведена чињеница је по налажењу овог суда у току

1991.
ва на
злог
аводи
ко су
је од

поступка остала неразјашњена, а морала је бити цењена и доведена у везу управо са тако датаом одбраном оптуженог Хрњака на којој првостепени суд и заснива пресуду у погледу овог критичног догађаја, на шта се основано жалбом браниоца оптуженог Стригића указује.

Такође, на страни 51 образложења постоји несагласност између дате одбране оптуженог Хрњака и налаза и мишљења судског вештака везано за повреду настале код покојног [REDACTED], с обзиром на то да оптужени Хрњак наводи да је видео када је оптужени Вукшић ударио ножем [REDACTED] у предео врата, а да је у налазу и мишљењу судског вештака др Душана Дуњића наведено да озледе указују на такозване стрелне повреду или повреду ватреним оружјем.

Истовремено, разматрајући жалбене наводе, као и изреку првостепене пресуде, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, је мишљења да из самог описа кривичног дела под тачком II изреке се не види које је радње оптужени Хрњак предузео, тачније, у чему се састоји радња саизвршилаштва. У изреци првостепене пресуде, везано за критични догађај, оптуженом Хрњак Бранку се ставља на терет то што је пошао са оптуженима Вукшићем и Мацарцем, као и то што је прећутно, свесно и вољно прихватио заједничко деловање и сагласио се са претходним и очигледно јасно показаним намеравањем понашањем и поступцима оптужених Вукшића и Мацарца у односу на још живе оштећене. Међутим, по оцени Апелационог суда у Београду, из тако описаних радњи, па чак и када би се прихватила одбрана оптуженог Хрњака, се не може закључити шта је радња саизвршилаштва. Да би постојало саизвршилаштво, неопходно је утврдити шта представља радњу саизвршилаштва која битно доприноси извршењу кривичног дела, а што представља објективни елемент. Истовремено, неопходно је да постоји и субјективни елемент и да се управо та два елемента посматрају у међусобној вези, јер је за саизвршилаштво неопходно и постојање свести оптужених о заједничком деловању, те у ситуацији када неки од учесника не предузимају радње извршења већ неке друге радње које омогућују и у битноме доприносе извршењу дела се могу сматрати саизвршиоцима само ако се докаже и воља код оптужених да кривично дело изврше заједнички, о чему првостепени суд не даје разлоге, нити даје образложење зашто сматра и којим радњама оптужени Хрњак и Стригић учествују у извршењу кривичног дела за које су оглашени кривим. Такође, овај суд је мишљења да само постојање извршилачке воље и саглашавање са радњама извршења, дакле ради се о субјективном елементу, нису довољни да би се радило о саизвршилаштву већ је управо неопходно да постоје и радње које морају имати осетан значај за остварење радњи кривичног дела. При томе, првостепени суд не анализира да ли у конкретном случају се евентуално може радити о неком другом облику саучесништва.

Такође, основано се у жалби браниоца оптуженог Хрњака спори само његово признање, с обзиром на то да оптужени Хрњак признаје да је присуствовао критичном догађају, али не признаје саме радње кривичног дела.

Ил
по
кр
пр
тог
по

од
на
ви
од
пр
по
кој
пр
ни
пр
ст
за
ур
до

по
ће
да

за
С
оп

зл
у

ЗА
М

Имајући у виду чињеницу да признање у кривично-правном смислу мора бити потпуно, тачније, да се мора признати како кривично дело, тако и радње кривичног дела, а да у конкретном случају није јасно да ли је оптужени Хрњак признао и радње кривичног дела или само кривично дело као такво, то су и у том погледу нејасни наводи првостепеног суда, што је такође довело до битне повреде одредаба кривичног поступка и до укидања првостепене пресуде.

Имајући у виду учињене битне повреде одредаба кривичног поступка, у односу на кривично дело описано под тачком II изреке пресуде, а које се односи на породицу Чичак, те да се ради о једном кривичном делу које је састављено из више радњи, Апелациони суд у Београду је укинуо првостепену пресуду у односу на оптужене Вукшић Зорана, Стригић Слободана и Хрњак Бранка, те предмет у том делу вратио првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду и остале жалбене наводе бранилаца, који нису били предмет посебног одлучивања, с обзиром на то да је првостепена пресуда укинута због битне повреде одредаба кривичног поступка због којих се ни чињенично стање није могло у конкретном случају испитати. Такође, приликом оцене да ли је оптужени Хрњак Бранко кривично дело извршио под страхом, првостепени суд мора имати у виду и одредбу члана 21 Кривичног законика, и такву чињеницу ценити не у смислу да ли је оптужени Хрњак био урачунљив, већ управо да ли је такав страх постојао и да ли је такве природе да доведе до ублажавања казне.

Након отклањања битних повреда одредаба кривичног поступка, те поступања по налогу из решења Апелационог суда у Београду, првостепени суд ће бити у прилици да донесе правилну и на закону засновану одлуку, те о истој да јасне и аргументоване разлоге.

Истовремено, другостепени суд није разматрао жалбене наводе тужиоца за ратне злочине везано за кривичну санкцију у односу на оптужене Стригић Слободана и Хрњак Бранка, с обзиром да је првостепена пресуда у односу на те оптужене укинута због битних повреда одредаба кривичног поступка.

Имајући у виду наведено, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине је применом одредбе члана 455 став 1 тачка 2 и 3 ЗКП донео одлуку као у изреци пресуде.

ЗАПИСНИЧАР
Мирјана Новић, ср

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Синиша Важић, ср

